

ዜና አበው

የአባታችን የመምህር ገብረ ሥላሴ ገብሩ የሕይወት ታሪክ

አንዳንድ ጊዜ እግዚአብሔር በመካከላችን የሚያከናውነውን ታላቅ ነገር ስለማናስተውል፣ ልናገኘው የሚገባንን በረከት ሳናገኝ እንቀራለን። በዚህ በውጭ የሚደረገውን እንደምናስተውለው እንዲህ ዓይነት አባቶች ታሪካቸው በጥንቃቄ ተዘጋጅቶ ትውልዱ እንዲያውቀው ይደረጋል። መጨውም ትውልድ እንዲያውቀው በሚገባ በጽሑፍም ሆነ በሌላም መንገድ ይጠበቃል። የጥንቶቹ አባቶቻችን የነዚያን ደጋግ አባቶች ጽፈውልን ባያቆዩልን ዛሬ እንዲህ ባልኮራንበት ነበረ።

ይህን ሁሉ ልናትት የተገደደነው፣ የሎስ አንጀለስ ድንግል ማርያም ቤተ ክርስቲያንን በብዙ ፈተና ውስጥ በአስቸጋሪዎቹ ወቅቶች ሳይቀር በታማኝነት በትሕትናና ጥልቅ በሆነ አባታዊ በረከት ፣ ለአሥራ አምስት ዓመታት ያገለገሉትን የታላቁን ገዳማዊና አባት የመምህር ገብረ ሥላሴን ታሪክ ለማቅረብ ነው።

ታላቁን ገዳም ደብረ አባይን በመጋቢነት በአፈ መምህርነትና በአበምኔትነት ያገለገሉት፣ የኛ ብቻ ሳይሆኑ፣ የመላው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ዓይነት በረከት የሆኑት መምህር ገብረ ሥላሴ ታሪካቸው ከላይ እንዳልነው በሰፊው በመጽሐፍ ተጽፎ ለተተኪው ትውልድ የሚተላለፍ ቢሆንም ሰፊ ከሆነው የሃይማኖትና የአገልግሎት ታሪካቸው በጥቂቱ አይሆን።

ትምህርት

አባታችን መምህር ገብረ ሥላሴ ከፊደል ጀምሮ የቃል ትምህርት ግብረ ዲቄናን ጸዋት ዜማን የተማሩት ከታላቁ መምህር ከየኔታ አበራ ገብረ ሥላሴ ዘንድ ነው። መምህር አበራ የአቋቋም፣ የዝማሬ መዋሥዕትና፣ የቅዳሴ መምህር የሆኑ ታዋቂ መምህር ናቸው። አባታችን መምህር ገብረ ሥላሴ ቅኔ ከየኔታ ቅላይ ሲማሩ መዝገብ ቅዳሴ ከየኔታ የኋለሸት አጠናቀቅው ተመርቀዋል። የትርጓሜ መጻሕፍትን በተመለከተ እንደ ቀደሙት ገዳማውያን አበው መጻሕፍተ አዲሳትንና መጻሕፍተ መነኮሳትን በሚገባ ተምረዋል። መምህር ገብረ ሥላሴ መጻሕፍተ ሐዲሳትን ከየኔታ የኋለሸት፣ መጻሕፍተ መነኮሳትን ከባሕታዊውና ከታላቁ መምህር ከመምህር ገብረ ኪዳን ተምረው አጠናቅቀዋል።

ክህነትና ገዳማዊ ሕይወት

አባታችን መምህር ገብረ ሥላሴ ማዕረገ ዲቄናን በአክሱም በ1940 ዓ.ም ተቀብለዋል። በዲቄናም በተወለዱበት ደብር ለስድስት ዓመት ካገለገሉ በኋላ ቅዱሳንን ለድንግልና ሕይወት የሚጠራ እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ ወደ ገዳማዊና የምንኩስና ሕይወት ስለመራቸው በሰሜኑ የሀገራችን ክፍል ታላቅ ዝና ወዳለውና የብዙ ደጋግ ቅዱሳን መፍለቂያ ወደ ሆነው ወደ ደብረ አባይ ገዳም በ1946 ዓ.ም ገቡ።

አባታችን መምህር ገብረ ሥላሴ ወደዚህ ታላቅ ገዳም ከገቡ በኋላ በገዳሙ ውስጥ ለሦስት ዓመት በረድእነት አገልግለዋል። ይህ በታላላቆቹ ገዳማት እስከ አሁን የሚሠራበት ታላቅ ሥርዓት ነው። ይህም ወደ ገዳማዊ ሕይወት የሚገባ ሰው ጥሪውን እንዲመረምር፣ በድንግልና ሕይወት ሲመለስ ያለውንና የሚያልፍበት ፈተና እንዲያስተውል እንዲሁም ታላላቆቹን አባቶች በመርዳት የእነርሱን የጸም የጸሎትና የተጋድሎ ሕይወት በማስተዋል ታላቅ ትምህርት የሚገባበት ነው። አባታችን መምህር ገብረ ሥላሴ ለሦስት ዓመት በረድእነት ካገለገሉ በኋላ በ1949 ዓ.ም ሥርዓተ ምንኩስናን ተቀበሉ። ምንኩስናን የተቀበሉትም የገዳሙ አበምኔት በነበሩት በታላቁ መምህር በመምህር ዘሚካኤል አጅ ነበር። በምንኩስና ሕይወት ለሁለት ዓመት ከቆዩ በኋላ በ1951 ዓ.ም ማዕረገ ቅስናን ከታላቁ ኦርቶዶክሳዊ ሊቀ ጳጳስ ከብፁዕ አቡነ ዮሐንስ ተቀብለዋል።

ድንግል ማርያም የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን በሎስ አንጀለስ

አገልግሎት

አባታችን መምህር ገብረ ሥላሴ በታላቅ ገዳም በደብረ አባይ ለሰላሳ ዓመት ያገለገሉ ሲሆን ከእናታቸው ማሕጸን ለቅድስት ቤተ ክርስቲያን መሪነት የለያቸው የመረጣቸው እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ እየረዳቸው እስከታላቁ ሹመት ማለትም ገዳሙን በመጋቢነት በአበምህርነት በአበምኔትነት አገልግለዋል።

አባታችን መምህር ገብረ ሥላሴ ገዳሙን ከ1954-1956 ዓ.ም ድረስ በመጋቢነት ያገለገሉ ሲሆን በዚህ ወቅትም የገዳሙ አበው መነሳት የሚያስፈልጋቸውን በማሟላት በማዘጋጀት አገልግለዋል። 1956-1962 ዓ.ም ገዳሙ ባሰማራቸው ልዩ ልዩ የስራ መስክ አገልግለዋል። ከ1962-1969 ገዳሙን በአፈ መምህርነት አገልግለዋል። አፈ መምህር ሆነው ሳለም ለገዳሙ የሚያስፈልገውን ነገር ገዳሙን እየወከሉ በተለያዩ ስፍራዎች በመሄድ አሟልተዋል። በተለይም በፋሽሽት ጣልያን ወረራ ወቅት ገዳሙ ስለተቃጠለ፣ ግርማዊ ቀዳማዊ አፄ ኃይለ ሥላሴ ገዳሙን እንደገና ሲያሰሩት አንዳንድ ነገሮች ጎድለው ነበር። ይህንንም ወደ ፍጻሜ ለማድረስ አባታችን የገዳሙ አፈ መምህር እንደመሆናቸው ከገዳሙ አበ ምኔት ጋር በመሆን ለንጉሠ ነገሥቱ ለማቅረብ መጀመሪያ በአቡነ ሉቃስ (አቡነ ሉቃስ ራሳቸው ደብረ አባይ ካፈራቻቸው ታላቅ አባቶች አንዱ ናቸው) አቅራቢነት በሁለተኛ ደረጃ በኢትዮጵያዊው ሰማእት በብጹእ ወቅዱስ አቡነ ቴዎድሎስ አቅራቢነት እንደ ገና በመጋቢ ካህናቱ በንቡረ እድ ኤርምያስ ከበደ አማካይነት ወደ ንጉሠ ነገሥቱ ዘንድ ቀርበው ለገዳሙ የሚያስፈልገውን ሁሉ እስፈቅደው ነበር። ሆኖም ወዲያው ከፍተኛ ግርግር የነበረበትና የመንግሥት ለውጥ የተካሄደበት ወቅት ስለመጣ የታሰበው ሁሉ አልተሳካም።

ያ የለውጥ ወቅት በተለይ ደብረ አባይን ለመሳሰሉ ታላላቅ ገዳማት አስቸጋሪ ወቅት ነበር። በዚህ ወቅት ነው ሙሴን በባርነት ዘመን ኢልያስን በረሃቡ ዘመን ያስነሳ እግዚአብሔር አባታችንን ያንን ታላቅ ገዳም በመምህርነት ማለትም በአበምኔትነት(የመናንያን አባት) እንዲመሩ በነ አቡነ ሳሙኤል ዘዋልድባ በነ አቡነ በኪሞስ መንበር የሾማቸው። እግዚአብሔር እርሳቸውን በዚያ ታላቅ መንበር ላይ ያስቀመጣቸው ያን አስቸጋሪ ጊዜ አበው መነሳትን እያረጋጉ እያጸናኑ እንዲመሩ ነው። አባታችን በአበምኔትነት ለዚያ ታላቅ ገዳም ሲሾሙ ገዳሙ አንድ መቶ ሃያ መነሳት ከሦስት መቶ እስከ አራት መቶ የሚያህሉ ተማሪዎች አርድኦት ነበሩት።

ይህ ወቅት ገዳሙ የነበረውን ርስትና ገቢ የሚያገኝባቸውን ከህዝብ ክርስቲያን የተሰጠውን ሀብት ሁሉ ያጣበት ወቅት ስለነበር ታላቅ የሆነ ትእግስትንና ጥበብን የተሞላ አመራር ከጸሎት ጋር ያስፈልግ ነበር። ሁኔታው አስቸጋሪ ስለነበረ አባታችን መምህር ገብረ ሥላሴ የገዳሙን አባቶችና አርድኦት በማስተባበር በገዛ ወዛቸው ባለችው መሬት ላይ እያረሱ ያንን ችግር አልፈዋል።

አባታችን ገዳሙን በአበምኔትነት ከ1969-1973 ዓ.ም ካገለገሉ በኋላ ስለታመሙ በማየ ዮርዳኖስ ለመጠመቅ ወደ አብረጋታት ዋልድባ ገዳም ገቡ። ማየ ዮርዳኖስ በመባል የሚጠራው በዋልድባ ገዳም የሚገኝ ፈዋሽ ጸበል ነው። በደብረ አባይ የነበራቸው ተወዳጅነትና በመንፈሳዊ ልጆቻቸው የነበራቸው ፍቅር ታላቅ ስለነበር፣ በገዳሙ ዘንድ ታላቅ ድንጋጤ ፈጠረ። ወደ ዋልድባ ገዳም የተመረጡ አባቶችን ልከው አባታችን የገዳሙ መምህርና መሪዎችን እርስዎ ነዎትና ከእኛ አይለዩብን ብለው ተማጸኗቸው። ነገር ግን ሕመማቸው እየጸና ስለሄደና ሕክምና በማስፈለጉ ለከፍተኛ ሕክምና ወደ አዲስ አበባ መውጣት በአዲስ አበባም ሳሉ ሕክምናቸውን እየተከታተሉ፣ የተወረሰውን የገዳሙን ቤቶች ለማስመለስ ተከራክረው ለማስመለስ ባይችሉም፣ አበሉን ገዳሙ እንዲያገኝ አድርገዋል። ከዚያም የሀገሪቱ አስተዳደር አቅጣጫ ሁኔታው ደስ የማያሰኝ ስለሆነ በማሳበረ ሥላሴ አድርገው ወደ ኢየሩሳሌም ለመሄድ ወደ ሱዳን ተሰደዱ።

የግብጽና የኢየሩሳሌም ጉብኝት

በሱዳን ስድስት ወር ያህል እንደ ቆዩ የግብጽ ቤተ ክርስቲያን ሊቀ ጳጳስ የሆኑት ብጹዕ አቡነ ዳንኤል የግብጽ ቤተክር ስቲያን እንግዳ እንዲሆኑ ስለጋበዟቸው ወደ ግብጽ በ 1977 ዓ.ም ሄዱ። በግብጽም የዋልድባና የደብረ አባይ መነሳት ስለነበሩና የመምህር ገብረ ሥላሴ የቤተ ክርስቲያን አባትነት ስለታወቀ የግብጽ ቤተ ክርስቲያን በታላቅ ክብር ተቀበለቻቸው። በተለይም በቅዱስ ግርቆስ መንበር የእስክንድርያ ፓትርያርክ የሆኑት ብጹዕ ወቅዱስ ሺዮዳ ሳልሳዊ አባታችንን መምህር ገብረ ሥላሴን እጅግ ከማክበራቸውና ከመውደዳቸው የተነሳ በሄዱበት ሥፍራ ይዘዋቸው ይሄዱ ነበር። በግብጽ በነበራቸው ቆይታም በታላቁ የአባ ብሾይ ገዳም ማረፊያ የተዘጋጀላቸው ሲሆን በካይሮም ባለው የገዳሙ ማረፊያ እንዲሁ ተዘጋጅቶላቸው በታላቅ ክብር ነበሩ። በእንደዚህ ሁኔታ ሁለት ዓመት ከቆዩ በኋላ ወደ ኢየሩሳሌም ለመሄድ አስፈቅደው አራት ልጆቻቸውን (መነሳት) አስከትለው በ1979 ዓ.ም ቅድስት ሀገር ኢየሩሳሌምን ለመጎብኘት ሄዱ። በዚያም 39 ቀናት የቆዩ ሲሆን በቆይታቸውም ወቅት ከኢየሩሳሌም መታሰቢያ ድርጅት ጋር በመሆን ቅድስት ሀገርን ተዘዋውረው ጎብኝተዋል።

ሐዋርያዊ አገልግሎት በአሜሪካ

አባታችን መምህር ገብረ ሥላሴ በግብጽ ለአምስት ዓመት እንደቆዩም ከሎስ አንጀለስ ድንግል ማርያም ቤተ ክርስቲያን ጥሪ ስለደረሰባቸው ከፓትርያክ ሺኖዳ አስፈቅደው ከካይሮ ተነስተው በእግዚአብሔር ቸርነት እንደ አውሮፓ አቆጣጠር ኢፕሪል 11 ቀን 1991 ቀን ሎስ አንጀለስ ገቡ። በጊዜውም የቤተ ክርስቲያናችን ምእመናን አውሮፕላን ማረፊያ ድረስ በመገኘት በታላቅ ደስታ ተቀብለውባቸዋል።

በጊዜው ሕንጻ ቤተ ክርስቲያን ስላልነበረ ሁኔታው ለአባታችን እጅግ አስቸጋሪ ነበረ። እኚህ ከመቶ ሃያ በላይ አበው መነኮሳትን ይዘው በጸም በጸሎት ይተጉ የነበሩ አባት አሁን ግን ጽላት ይዘው ከአንዱ ቦታ ወደ አንዱ ቦታ መንከፈተት ጀመሩ። ያ የተከበረው ሥርዓት ሲገድል ምን ያህል ይሳቀቁ? አባታችን ለዚህ ጽሑፍ አቅራቢ እንደነገሩት እንኳን የአሜሪካው ሥርዓት ቀርቶ አዲስ አበባም የሚታየውም ለገዳማውያን አስቸጋሪ ነበር። ነገር ግን የአበውን ጸሎት የሚሰማ እግዚአብሔር የሎስ አንጀለስን ምእመናን በአንድነት አነሳስቶ ይህን በአሜሪካ ለመጀመሪያ ጊዜ በምእመናን መዋጮ የተገዛ ቤተ ክርስቲያን ባለቤት እንዲሆኑ አደረገ። ቤተ ክርስቲያኑ የተገዛው ኦገስት 1991 ዓ.ም ላይ ነው።

ሆኖም ግን የተገዛው ቤተ ክርስቲያን እንደ ሀገራችን ሥርዓት የሆነ መቅደስ ስላልነበረ አብረዋቸው በነበሩት ካህናት፣ የቦርድ አባላትና ምእመናን ጥረት ከፍተኛ ወጪ የወጣበት መቅደስ ተሠራ። ሆኖም በተለይም ግቢው የአስፋልት ንግፍ ስላልተደረገለት ከግቢው የሚነሳው አቧራ ወደ ቤተ ክርስቲያኑ እየገባ ንዋየ ቅድሳቱን እንዳያበላሽ ገዳማዊው አባት ግቢውን ከማጽዳት ጀምሮ ጥቃቅኑን ነገር ሁሉ እየሠሩ ነው ቤተ ክርስቲያኑን ለዚህ ያደረሱት።

የአባታችንን የመምህር ገብረ ሥላሴን ስም በቤተ ክርስቲያናችን ታሪክ ውስጥ በቀለመ ወርቅ የሚያጽፍላቸው፣ ለሰላም ለፍቅር ያላቸው ፍላጎትና፣ ሁልጊዜ ከእርሳቸው ላይ የማይጠፋው አባታዊ ሞገሳቸው ነው። ቤተ ክርስቲያናችን ባሳለፈችው አስቸጋሪ ሁኔታዎች ሁሉ አባታችን የመጣውን ሁሉ በጸም በጸሎት በመቀበል ሁሉንም ያሳለፉት በትዕግሥት ነበር። ቤተ ክርስቲያን ባጋጠማት አስቸጋሪ ዘመን መምህር ገብረ ሥላሴ ከምእመናን ልጆቻቸው ጋራ በመሆን በጸሎትና በመንፈሳዊ ተጋድሎ ተወጥተዋል ። በዚህም የቤተ ክርስቲያናችን ታላቅ ባለ ውለታ ናቸው።

በተለይም የአብያተ ክርስቲያናት መለያየት አሳዘኗቸው በታላቅ ኃዘን ላይ ወድቀው ነበር። በጊዜው በብቸኝነት የሚያገለግሉት እርሳቸው ስለነበሩ፣ ከሌሎች አባቶች ተለያይተን መኖር የሉብንም ከአባቶቹ ጋር እንድንገናኝ ፍቀዱልኝ በማለት እንደ አውሮፓውያን አቆጣጠር በ1993 ዓ.ም የቅድስት ማርያም ቤተ ክርስቲያን የአስተርዮን በዓል ስታኩብር ሕዝብ ክርስቲያን ምእመናንን ይዘው በመሄድ በዚያ ካሉት አባቶች ከነመምህር መንግሥቱና ከአባ ወልደ ሰማያት ከምእመናኑም ጋር አገናኛቸው። በጊዜው ይህ መገናኘት ታላቅ ደስታን በአባቶችና በምእመናን ዘንድ የፈጠረ ነበር። በጊዜውም ብዕራዎ አብነ መልክ ጼዴቅ በበዓሉ ላይ ስለነበሩ የሕዝብ ክርስቲያኑ ደስታ እጥፍ ድርብ ነበር። ይህ ወቅት የአንድነት ጉዞ የተጀመረበትና እስከ አሁን ተጠናክሮ የቀጠለበት ነው። ይህም ይታወቅ ዘንድ አስተርዮን በአንድነት ሮበርሰን ላይ እንዳከበሩ የሁለቱም አብያተ ክርስቲያናት አባቶች ከምእመናቻቸው ጋር በአንድነት በዓሉን እንደገና በድንግል ማርያም ቤተ ክርስቲያን ላይ አክብረዋል። ይህንን ዕለት አባታችን ሁልጊዜ በታላቅ ደስታ ነው የሚያስቡት።

ከዚህ በተጨማሪ መምህር ገብረ ሥላሴ ሌሎች አብያተ ክርስቲያናትንም በማገልገል ለቤተ ክርስቲያን አንድነት የነበራቸውን ፍቅር አሳይተዋል። በዚህም መሠረት በሳንዲያጎ የሚገኘውን የቅዱስ ገብርኤል ቤተ ክርስቲያንን ከነበሩት ካህን ጋር ለሦስት ዓመታት ተመላልሰው አገልግለዋል። በቤተ ክርስቲያናችን ውስጥም ያሉት ሕጻናት በሙሉ ለአባታችን ለመምህር ገብረ ሥላሴ ያላቸው ፍቅር ከፍተኛ ነው። እንዳንደች ልጆች በወላጆቻቸው ኑሮ ምክንያት ወይም በሥራ ወደ ሌላ ከተማ ሲሄዱ ካሉበት ሥፍራ ሆነው የሚጠይቁት ስለ አባታችን ስለ መምህር ገብረ ሥላሴ ነው።

አባታችን መምህር ገብረ ሥላሴ በአጠቃላይ የተጣሉትን በማስታረቅ ያዘኑትን በማረጋጋትና ስለህዝባችን በመጸለይ ቅድስት ቤተ ክርስቲያናቸውን እያገለገሉ ይገኛሉ። እኛም የአባቶቻችን አምላክ እግዚአብሔር እኝህን የመሰሉ ታላቅ አባት ስለ ሰጠን እያመሰገንን በታላቅ አገልግሎትና በእድሜ ከበለጸገው ሕይወታቸው ተምረን ቅድስት ቤተ ክርስቲያናችንን በሚገባ እንድናገለግል እግዚአብሔር አምላክ ይርዳን።

